

Xandra Schutte, juryvoorzitter Feministische Impact Prijs 2024, 22 november 2024

Juryrapport

De jury – Liane van der Linden, Devika Partiman, Dineke Stam, Meral Uslu en ondergetekende – heeft veel plezier beleefd aan het bekijken, beluisteren en lezen van alle inzendingen voor de FIP. We waren erdoor ontroerd, verontwaardigd, vanwege de soms schrijnende inhoud, en we hebben ook heel wat gelachen.

Het is nu het moment om te onthullen wie de winnaar van de eerste Feministische Impact Prijs is. Maar eerst zal ik kort aangeven waarom de jury deze vier projecten heeft gehonoreerd met een nominatie op de shortlist.

Hier volgen ze, in alfabetische volgorde van de titels:

Dat Zou Jij Nooit Toelaten van **Tessel ten Zweekge** is een, zoals de auteur het zelf noemt, ‘coming-of-feminist’ boek. Het gaat over het partnergeweld dat een jonge, onafhankelijke vrouw ervaart, een thema waar nog weinig aandacht voor is. ‘Dat zou jij nooit toelaten’, kreeg ze te horen van een vriendin, omdat ze niet in het clichébeeld van de geslagen vrouw past. Het boek gaat over schaamte, hoe moeilijk het is uit de kast te komen als vrouw die slachtoffer is van agressie, maar naast het zeer persoonlijke verhaal biedt het boek ook inzicht in de feministische theorie over geweld tegen vrouwen.

De jury is onder de indruk van de heldere, toegankelijke taal waarin *Dat Zou jij Nooit Toelaten* is geschreven en roemt de moed van Tessel ten Zweekge om haar ervaringen te delen. Het is een persoonlijk boek over een breed probleem en het is ongetwijfeld troostrijk en heilzaam voor andere jonge slachtoffers van partnergeweld. De inbreng van feministische theorie is een verrijking; Tessel ten Zweekge laat zien dat ze op de schouders van eerdere feministische generaties staat. Ook de zelfhulptips zijn een nuttige aanvulling voor de jonge doelgroep. *Dat Zou Jij Nooit Toelaten* is een authentiek boek dat eens te meer afrekent met *victim blaming*.

KINGS van **RIGHTABOUTNOW INC.** is een voorstelling onder regie van Ritzah Statia en Kaja van Bruggen, en de diverse cast bestaat uit: Cripta Scheepers, Rabina Khatun Miya, Rosa Weekers, Nelgina Khensani van Leeuwen. De voorstelling is gebaseerd op een stuk uit 2005 van Made in da Shade en de theatertekst van Djamel Bara die is geïnspireerd op een gebeurtenis in een Franse banlieue, waar een jonge, intelligente vrouw aan de beklemmende codes van de straatcultuur probeert te ontsnappen. Als haar broer haar geheime liefdesrelatie met een van zijn vrienden ontdekt vermoordt hij haar. *KINGS* gaat over actuele thema's als eerwraak, femicide, de knellende banden van de gemeenschap en vriendschap.

De jury vindt de voorstelling grimmig en toch buitengewoon aantrekkelijk. Een groep van drie jonge boksers danst, zingt en hiphopt in een boksring op het podium – een vondst. Alle rollen worden door vrouwen gespeeld, wat het verhaal een extra lading geeft. Hoewel de verhaallijn verschrikkelijk is, is de voorstelling meerlagig en multimediaal en weet meer thema's dan eerwraak aan te roeren, zoals jongerendromen. De jury is er zeer van gecharmeerd dat erfgoed van zwarte theatermakers door Marjorie Boston en Maarten van Hinte van Rightaboutnow Inc. in een nieuwe bewerking nieuw leven krijgt. *KINGS* is aangrijpend, krachtig en vitaal.

Radeloze helden van **Maaïke Meijer** is na verschijnen alleen maar actueler geworden. Decennia richtte Maaïke Meijer haar feministische blik op de verbeelding van vrouwen in de cultuur; voor haar essayboek over 'De verbeelding van mannelijkheid in literatuur en film' onderzocht ze hoe mannelijke makers hun helden neerzetten. Of het nu bij Melville, Hermans, Houellebecq of Wolkers is, in films als *Cassablanca* of *The Big Lebowski*, vaak zijn de helden antihelden, ontdekte ze, en dat zegt veel over hoe mannelijkheid voor veel mannen een last is. Ze bekijkt mannelijkheid door de bril van Freud, maar behalve geleerd is het boek ook persoonlijk in haar reflecties over de mannelijkheid in zichzelf en non-binariteit.

De jury prijst het dat Maaïke Meijer haar grote geleerdheid op mannelijkheid richt en universele literatuur en films behandelt als mannenboeken en mannenfilms. Ze is niet alleen kritisch over de destructie en het geweld dat mannen kunnen aanrichten, maar heeft ook compassie voor het keurslijf waarin mannen geperst zitten. Ze laat zien hoe ingewikkeld mannelijkheid is, een urgent thema in deze tijd van op hol geslagen mannelijkheid en de backlashes tegen vrouwen die je over de hele wereld ziet. *Radeloze helden* is analytisch én *down to earth* en het biedt inzicht in hoe mannen het juk van mannelijkheid van zich kunnen afwerpen.

Roya Was Here van **Nafiss Nia**, met muziek van (componist, muzikant en activist) **Farid Sheek**, is een korte speelfilm naar aanleiding van Women, Life, Freedom-acties in Iran, na de dood van Masa Amini. In de gevangenis, waar Roya in is beland omdat ze haar vrijheid opeist, ontsnapt ze door te dansen. Met haar medegevangene Parastu ontstaat een innerlijke dialoog die poëzie is. In de dans en de poëzie vindt ze de schoonheid die maakt dat ze vrij kan zijn, bevrijd van de onderdrukking. *Roya Was Here* is opgedragen aan alle dappere vrouwen wereldwijd die strijden voor vrijheid en rechtvaardigheid, in het bijzonder de moedige vrouwen uit Nafiss Nia's thuisland Iran.

De jury vindt de gespeelde scènes, dans- en muziekperformance prachtig samen gaan in *Roya Was Here*. De film toont aan dat je ook zonder woorden heel veel kan zeggen. Hoewel Nafiss Nia geen documentaire beelden gebruikt is de harde Iraanse werkelijkheid, waarin vrouwen vermoord worden omdat ze geen hoofddoek willen dragen en zich niet bij hun onderdrukking willen neerleggen, toch voelbaar. Zelfs in gevangenschap is verzet mogelijk. *Roya Was Here* laat zien hoe vrouwen ook in de gevangenis solidair met elkaar kunnen zijn en samen in verzet komen. De jury werd meegevoerd door de schoonheid van de film, die voelbaar maakt hoe schoonheid een daad van protest kan zijn.

Het zijn vier indrukwekkende cultuurproducten. Alle vier zijn urgent, kwalitatief hoogstaand en hebben ze potentie grote kringen in het water te veroorzaken. Alle vier zijn zeer waardevol op een eigen en onvergelykbare manier. Allemaal hadden ze de prijs meer dan verdiend. Maar uiteindelijk moest de jury tot een keuze komen.

De eerste Feministische Impact Prijs is voor: **KINGS**.